

illas, qui filios suos magis aptos, & idoneos retinent in vita mundana; miserabiliores autem, & peiores offerunt Deo in Religione; de quibus differit, & exempla refert Hieron. *Piatti de Bono statu Religioſi*, lib. 3. cap. 35. Secunda causa fuit, quia Abel erat sollicitus, & diligens in sacrificando; Cain autem tardus, & piger. Sic S. Ambrosius notat in *Pſal.* 15. & hoc faciunt illi, qui in negotiis temporalibus peragendis solitudinem summam habent; in concernentibus autem salutem animæ pigerrimi evadunt. Tercia fuit, quia Abel unâ cum victimis cor suum Deo offerebat; Cain verò nequaquam, sed absque devotione cordis sacrificabat, ut moſest plurimorum, & præcipue Sacerdotum, Sacra exterius agere absque interiori devotione; ut notant Rupert. Abbas lib. 4. in *Genes.* cap. 2. & Cassiodor. in *Pſal.* 65. Hinc dicitur in textu sacro, quod prius respexit Dominus ad Abel, deinde ad munera eius; quia Deus magis acceptat devotionem offerentis, quam oblationem; ideoque grata fuit Deo devota voluntas Abelis; omnia enim exteriora sunt Dei; solam voluntatem relinquunt nostræ potestati, quam vult ei offerri devotè, ac obsequenter. Quarta tandem causa fuit, quia Abel perficiebat Sacrificium, victimam interimendo, & totam cremando in honorem Dei, quod esse de essentia Sacrificii demonstravimus Decif. III. num. 2. & Decif. VIII. At Cain convertit Sacrificium suum in simplicem oblationem, retrahendo ab Altari res oblatas, & easdem in usum suum convertendo: ut observat Arefius in *trati. de Tribulatione Leti.* 28. num. 17. adinstar eorum, qui se offerunt Deo, spontentes vitam immaculatam servare; sed paulo post recedunt, & ad prima flagitia revertuntur.

Et quoniam prædictorum Sacrificiorum causa occisus fuit Abel à Caino, disputant SS. Patres, Utrum Abel verò fuerit Martyr? Quæstionem hanc examinat Emin. Card. Capicucchius in *Controversiis Theolog. Contravers.* 27. de Martyrio §. 21. ubi concludit affirmativè; & pluribus cum Doctoribus demonstrat, Abelem fuisse primum Martyrem in mundo tamquam occisum in odium Divini cultus, quem ipse Deo exhibebat piè, ac devotè sacrificando; subdens, quod ideo à Christo Domino, *Matth.* 23. & *Luc.* 11. dicitur est Judæis, *Ut veniat omnis Sanguis, qui effusus est à Sanguine Abel iusti, usque ad Sanguinem Zacharie*: quia isti duo sunt primus, & ultimus, qui nominantur in Scriptura tamquam pro Religione occisi.

Corollarit loco hic notare liceat id, quod scribit Ant. Masinus in *Schola Christi.* cap. 36. post initium: Videlicet locum, in quo fuit occisus Abel, esse illum, in quo nunc ædificata est civitas Damasci; ubi adhuc terra rubescere conspicitur, quam Saraceni vendere solent Indis. Contigit autem execrabile fratricidium die vigesimo quinto Martii; ut effe figura Redemptoris nostri, tum in invidiam Judæorum, à quibus fuit occisus; tum in tempore, quia crucifixerunt eum die 25. Martii. Idem Masin. *ibid.* cap. 26. pag. 260. & Emin. Card. Baron. *Anno Christi* 34. num. 153.

DECISIO XVI.
ARGUMENTUM.

De Sacrificio Patriarchæ Noe. Quid significet eius nomen? Quare Deus suscepit eius Liturgiam in odorem suavitatis? Quid importet benedictio eidem à Deo data? Et de his, quæ vel concessa, vel vetita fuerint Noe, & posteris eius, dubia curiosa.

SUMMARIUM.

- 1 Noe sacrificavit statim post diluvium.
- 2 Noe significat requiem, & fuit requies ab seu causis.
- 3 Noe Sacrificium an primum fuerit illud post diluvium?
- 4 Noe sacrificavit etiam ante diluvium.
- 5 Altare Noeticum ex qua materia compaſum?
- 6 Noe quot victimas sacrificaverit statim post diluvium?
- 7 Odoratus quomodo fit Deus Sacrificium Noe?
- 8 Figura Antropopathos, quæ sit?
- 9 Sacrificia animalium cur Deo essent grata.
- 10 Christi virtutes figuratè in Victimis antiquorum.
- 11 Benedictio quæ importet in Divina Scriptura?
- 12 Noetica benedictio quot bona continerit?
- 13 Carnes utrum comederentur ab hominibus ante diluvium?
- 14 Sanguinis comestio prohibita post diluvium. Item in lege Moſaica; & ab Apostolis in primitiva Ecclesia ad tempus, & cur?
- 15 Noe an peccaverit se inebriando?

Post Sacrificia primi parentis Adæ, primorumque fratrum, filiorumque eius, differendum venit de Sacrificio Patriarchæ Noe; de quo testatur textus Sacri, quod subito diluvio, cum egressus esset de Arca cum filiis, & eorum uxoribus, statim edificavit Altare Domino, & tollens de cunctis pecoribus, & volucris mundis obtulit holocausta super Altare: odoratusque est Dominus odorem suavitatis. *Genes.* 8. 20. Circa quod Liturgicum opus exercitum à Noe plura dubia sunt breviter proponenda, examinanda, & resolvenda.

Primum est: Quid significet hoc nomen Noe? Respondetur, quod significat Quietem, Cessationem, & Consolationem, ut legitur in indice versionum nominum Hebræorum in fine Bibliæ posito; ideoque statim nato Noe, Lamech eius pater dixit: *Iste consolabitur nos ab operibus, & laboribus manuum nostrarum.* *Gen.* 5. 29. Quæ verba septuaginta Interpretes sic vertunt: *Hic requiescere faciet nos ab operibus, & tristitia manuum nostrarum.* Et eundem Noe fuit consolatio, & requies ob hec causas. I. Quia quiescere fecit peccatores ab offensis Dei in diluvio. II. Quia invenit aratum in levamen agriculturalum. III. Quia plantavit Vites, ex quibus Vinum lætificans cor hominum. IV. Quia reportavit terram à Deo benedicti post diluvium, ut esset fecunda. V. Quia ei, & posteris eius concessum, ut carnes comederent, & vinum biberent. VI. Quia reportavit promissionem, quod non amplius veniret diluvium super terram. Ita Arefius in *trati. de Tribulatione Leti.* 44. num. 15. Menochius in *Storis Centuria* 12. cap. 32.

Secundum dubium: An hæc Noetica Altaris erectio fuerit prima? Et qua ex materia factum à Noe fuerit Altare? Respondetur, nequaquam fuisse primam hæc Noeticam Altaris erectionem; quia cum jam transissent Mundi anni sexcenti quinquaginta sex supra millesimum; & tot Patriarchæ, Religioſique homines præcesserint Noemum, credibile est, ut diximus supra de Adamo; quod ab istdem plurima Altaria, & Tempia Deo erecta fuerint ad orandum, & ad immolandas victimas; & præcisè ab ipso Noemo ante diluvium ob eius longævam ætatem; & sic notat Salian. ad *Annun. Mundi* 1657. num. 10. Toriell. ad *eundem annum* num. 6. Et Eminent. Cardin. de Lauræa d. tom. 2. in 3. sent. disp. 25. num. 35. Quò verò ad fabricam ejusdem Altaris, qua materia usus fit Noe? Cùm tempus non permitteret oportunitatem scolpendi, aut poliendi lapides, vel lateres coquendi, credibile est, quod formaverit Altare ex terra aggerata, & com-

compressa tabulis, vel ramis arborum; super ea lapides ponens vel ex montibus evulsos, vel ex ruinis domorum collectos, ut auctant Toriellus d. num. 6. & Athanasius Kircher. de *Arca Noe* lib. 3. part. 1. cap. 2.

Tertium dubium: Quaritur quot Victimæ sint immolatæ à Noemo in hoc suo Sacrificio? Respondetur, incertum esse numerum; quemadmodum incerta est quantitas animalium in Arca receptorum ante diluvium; siquidem, ut monimus in nostro libello *De prima Mundi ætate* serm. 15. alii ex Sacris Interpretibus volunt mundorum animalium Septem individua tantum recepta fuisse in Arcam, alii verò tenent septem paria cujuscumque speciei. Igitur juxta hanc opinionem duas Victimas de quacumque munda specie, masculum, & feminam, esse Deo per Noemum immolatas super Altare credere oportet: At juxta primam opinionem, unum tantum animal, & ipsum masculum ex quacumque specie munda obtulisse dicendum venit; relicta paria tria pro speciei propagatione ad tradita per eundem Toriell. d. Anno 1657. num. 6. & Salian. *ibidem* num. 10.

Quartum dubium est hujusmodi: Dicit Scriptura de Sacrificio Noetico, quod Odoratus est Dominus odorem suavitatis. Quomodo hoc est intelligendum? Deus non odorat, cum non sit corporeus, & dato quod odoraret, talis odor non esset suavis, sed magis infestus, utpote carniam combustarum cum adipibus suis? Respondetur, supradicta Verba Odoratus est Dominus odorem suavitatis non esse intelligenda ad sensum litteraræ, sed ad mysticum intellectum, videlicet Sacrificium Noeticum Deo placuisse; sicut placet homini aliqua res bonis odoribus, & est figura, quæ vocatur Antropopathos, quando humana passio attribuitur Deo. Ponticelli. *cit. lib. in Genes. Reflex.* 42. Erant autem grata, & odorosa Sacrificia animalium Deo in lege naturæ, & Moysis ob tres causas. Prima propter fidem, & devotionem offerentium, qui profitebantur, Deum esse Dominum supremum eorum, ac cunctarum rerum, cui seipsos subiectos mysticè protestabantur per sacrificia. Secunda, quia impediabant Idololatriam. Tertia, quia figurabant, & representabant eruentum Sacrificium Crucis, in quo Filius Dei erat immolatus; quapropter ipsa animalia oblata, & aliæ hostiæ erant symbolum virtutum Domini Nostri Jesu Christi. Vitulus enim significabat eius labores; Agnus innocentiam; Artes principatum; Hirundo similitudinem carnis peccati; Turtur, & Columba conjunctionem duarum naturarum; nec non Turtur castitatem; Columba charitatem; Ovis patientiam, & obedientiam; Panis, farina, & spicæ frumenti totum Christum, qui de se ait: *Ego sum panis vivus.* Jo. 6. Vinum ejus sanguinem; Oleum ejus gratiosam mansuetudinem, Sal ejus Sapientiam; Thus ejus devotionem, & orationem. Igitur propter has figuras odoriferæ erant Deo Victimæ mactatæ in Sacrificiis antiquorum Patrum. Ita S. Antoninus in *Summa* part. 1. tit. 14. cap. 5. §. 2. nec non S. Thomas 1. 2. quæst. 102. art. 3.

Quintum Dubium: Completo Noetico Sacrificio subdit textus Sacri: *Benedixitque Deus Noe, & fiii eius.* *Genes.* 9. 1. Quaritur, quid importaverit dicta benedictio? Respondetur, quod benedictio in Divinis Scripturis importat multiplicationem tum in spiritualibus, tum in temporalibus, Ponticelli. in *Genes. Reflex.* 43. & utramque reportarunt Noe, ac ejus filii; spirituales quidem, ideo gratiæ augmentum eo modo, quo supra docuimus Decif. XIV. num. 12. Temporalem verò, quæ se extendebat ad tria bona; videlicet I. Ad singularem quamdam secunditatem pro specie conservanda, individuisque multiplicandis; ideo subjunxit Deus ad illos: *Crescite, & multiplicamini, De Sacrificio Missæ.*

Et replete terram. *Genes.* 9. 1. II. Ad largam alimentorum copiam, ac varietatem pro commoda vitæ sustentatione; de qua illud: *Capitque Noe Vir Agricola exercere terram.* Et illud: *Omne, quod movetur, & vivit, erit vobis in cibum; quæcunque virtus tradidi vobis omnia.* *Genes.* 9. 3. III. Ad dominium, & principatum super cuncta alia animalia, pro ostendenda, & commendanda ipsius hominis dignitate; Et terror vester, ac tremor sit super cuncta animalia terræ, & super omnes volucres cæli, cum universis, quæ moventur super terram; omnes pisces manus vestre traditi sunt. d. *Genes.* 9. 2. De quibus omnibus fusè scribunt Toriell. ad *d. Annun. Mundi* 1657. num. 9. & Salian. ad *eund. Annun.* num. 14.

Sextum Dubium: Cùm ex illis verbis, *Omne, quod movetur, & vivit, erit vobis in cibum*, data sit licentia Noe, & posteris ejus vescendi carnibus, Quaritur, an ante diluvium Homines soliti essent comedere carnes? Pro negativa facit; quia licentia hic concessa supponit antecedentem prohibitionem. Pro affirmativa verò urgent verba, *Redemptoris in cap. 24. Matth. Vers.* 38. *Erant in diebus ante diluvium comedentes, & bibentes*; utique non solum olera, & lacticia; sed carnes more epulonium, ut considerant SS. Patres, quos citat Pererius in *Genes. lib. 14. cap. 9. n. 12.* Sotus de *Juss. & Jur. lib. 5. q. 1. art. 1.* & Steph. Menoch. in *Storis* centur. 5. cap. 74. Resolutionem dubii dat Cornel. à Lapide in *Genes. d. cap. 9. pag. 124.* dicendo, homines pios, & Religioſos ante diluvium abstinuisse à carnibus, & à vino; non etiam epulones, ac alii carnales, & mundani; qui comestiones, & potationes sectantes neque ab usu carniam, neque à potu vini se continebant.

Septimum dubium requirit, Quid prohibent verba illa: *Excepto quod carnem cum Sanguine non comedetis.* *Genes.* 9. 4. Respondetur, per illa verba fuisse prohibitum omnibus hominibus esum Sanguinis cujuscumque animalis; quæ prohibitio reiterata fuit in Lege Moysis, *Levit.* cap. 17. & fuit ad tempus commendata etiam ab Apostolis in primitiva Ecclesia, ut legitur *Act.* 15. *ibi. Visum est Spiritui Sancto, & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris, quam hæc necessaria. Ut abstinatis vos ab immolatis Simulacrorum, & Sanguine, & suffocato, & fornicatione.* Dixi ad tempus, quia nunc cessant causæ ob quas olim usus Sanguinis, & suffocati vetitus fuerat; statim enim post diluvium fuit facta prohibitio ad arcendos homines ab homicidio, quod in principio mundi cooperat fieri. In lege Moſaica fuit renovata; quia Sanguis victimarum reservatus erat ad aspergendum Altare pro Divino cultu, ut legitur *Levit.* 17. A Sanctis postea Apostolis reiteratum fuit interdictum prædictæ Sanguinis comestionis; ne Judæi qui convertebantur ad fidem, scandalizarent, videntes alios fideles sanguinem, in suffocatum manducare. Cùm igitur nunc ex Decalogo sit plenitudo prohibitum homicidium, & evacuata sit Legis Moſaicæ cæremonialis observantia, ac cesset timor scandalii neophytorum, absque peccato licet comedere Sanguinem animalium, ut doctè, ac eruditè demonstrat Turian. in *Explanatione lib. 6. S. Clementis de Schismatibus.* cap. 12. Quæ legitur in primo Tomo Conciliorum, pagina mibi 227. & Menochius in *Actibus Apostolorum* lib. 2. cap. 13.

Octavum, & ultimum dubium fit: Dicente Scriptura Sacra de Noemo, quod, *Biberis vinum inebriatus est, & nudatus jacuit in tabernaculo suo.* *Genes.* 9. 21. utrum ob dictam ebrietatem Noe peccaverit? Respondetur negativè, tum quia ebrietas fuit sine adpertentia; nesciebat enim Sanctus Patriarcha fomositatem vini, de quo antea nullam habebat

experientiam; tum etiam quia ebrietas processit ex stomachi debilitate ob senectutem, quæ non potuit liquori illi resistere, & ideo excusant Noëmium à culpa SS. Patres, quos allegat Bonifertius in Genes. d. cap. 9. & Gobat. in Quinario trad. 5. de Ebrietate cap. 7. num. 14. Præterquam quod Senex fuit figura Christi Redemptoris amore nostrum inebriatis, & in Cruce demutati, ut contemplatur S. Laurentius Justinianus de Triumphali Agone cap. 7. his verbis: Amore ebrius Mediator suam coram omnibus exhibuit nuditatem, alter equidem Noë presignatus.

DECISIO XVII.

ARGUMENTUM.

De Sacrificiis Patriarchæ Abrahami; & plura de eius exitu de Ur Chaldaeorum, descensuque in Egyptum. De Uxoribus eius Sara, Agar, & Cetura; ac de Circumcisione Isaac, aliiisque. De præcepto Circumcisionis, & an fuerit Sacramentum? De Immolando Isaac. Cujus fuerit major virtus Isaac, vel Abraham circa dictam immolationem? Compendium annorum, & vitæ Abrahami. Dubia quedam de Limbo, nuncupato sinu Abrahami.

SUMMARIUM.

- 1 Abraham quos Sacrificia Deo obtulerit?
- 2 Abraham ubi, & quando natus?
- 3 Abraham descendit à Sen filio Noë; cui erat in decimo gradu; & vidit Noë viventem.
- 4 Quo anno natus sit Abraham?
- 5 Noë obiit, dum Abraham esset in ætate annorum 58.
- 6 Ur Chaldaeorum fuit patria Abrahami.
- 7 Chaldei adorabant ignem. Et cur?
- 8 Abraham reprehendens Idololatras, fuit ab eis in ignem projectus, & miraculo à Deo liberatus.
- 9 Sara Uxor Abrahami erat ejus neptis ex fratre Aran.
- 10 Sara quo anno Mundi nata?
- 11 Abraham anno 75. ætatis sue iussus exire de Patria sua.
- 12 Abrahæ exeunsi de Patria sua Deus promissit tria beneficia; & que?
- 13 Haram Urbis Mesopotamiæ penes Euphratem.
- 14 Thare pater Abrahæ mortuus est in ætate annorum 205.
- 15 Abrahæ primum Sacrificium ubi factum?
- 16 Abraham quando descendit in Egyptum? Et Cur?
- 17 Sara quomodo esset pulchra in ætate 66. annorum?
- 18 Mendacium an fuerit docere Saram dicere, quod non esset Uxor, sed soror Abrahæ.
- 19 Amphibologia cum restrictione mentali damnata ab Innocentio XI.
- 20 Veritatem tacere, & uti verbis æquivocis quando liceat?
- 21 Sara dicebatur Soror Abrahami ob duas rationes.
- 22 Patruelis, Consobrina, & Amitini qui sunt?
- 23 Pharaones primum, domus Ptolemæi appellati sunt Reges Egypti.
- 24 Flagella que fuerint missa in Pharaonem?
- 25 Abrahæ secundum Sacrificium.
- 26 Elamitarum Regis pugna contra Regem Sodomorum.
- 27 Abraham pugnat, & vincit Regem Elamitarum.

- 28 Abrahæ tertium Sacrificium.
- 29 Vacca, Capra, Ariet annorum trium, Turtur, & Columba Victimata Deo ab Abrahamo quid significent?
- 30 Abrahæ quartum Sacrificium.
- 31 Ismael filius Abrahæ ex Agar Egyptia.
- 32 Circumcisio data in præcepto Abrahæ cum esset annorum 99.
- 33 Sodomita igne lapsa de celo consumpti.
- 34 Sara nonagenaria concepit Isaacum ex Abrahamo centenario.
- 35 Circumcisio utrum fuerit Sacramentum pro delendo peccato originali? Vel tantummodo signum distinctivum populi electi.
- 36 Famine, quomodo expiabantur ab originali tum in lege nature, tum in lege scripta, in qua ipse non circumcidebantur.
- 37 Præcepti ablationem quare Deus præcepit potius, quam aliud signum? Rationes multe numer. 38.
- 39 Abrahæ an major virtus fuerit in sacrificando Isaac. An Isaaci permitiendo se sacrificari. Rationes pro Isaac num. 40. Rationes pro Abrahamo num. 41.
- 40 Abrahæ tunc revelata futura Passio, & mori Redemptoris, quando ipse paratus erat in monte sacrificare Isaacum.
- 41 Abrahæ annorum, & totius vitæ compendium.
- 42 Limbus locus subterraneus quare dicitur sinu Abrahami.
- 43 Abrahæ sine cur S. Martinus dicatur excipius.
- 44 Ecclesia cur oret, ut anima defunctorum portetur ab Angelis in sinu Abrahami.

Post Noëmi Sacrificium in Scriptura Sacramentum fit de Sacrificiis Patriarchæ Abrahami: quem quidem quater Hostias Deo immolasse, notatur. Primo, dum egressus de terra sua pervenisset in terram Chanaan, in qua cum ei apparuisset Dominus, ipse statim *Edificavit ibi Altare Domino, qui apparuerat ei.* Genes. 12. 7. & 8. & Sacrificium obtulit. Secundo, dum reversus de Egypto ingressus esset eandem terram Chanaan; In loco Altaris, quod fecerat prius, invocavit ibi nomen Domini. Genes. 13. 4. Deinde juxta convallē Mambre, quæ in Hebron, iterum *Edificavit Altare Domino.* Genes. 13. 18. scilicet victimas cremando. Tertio, habita à Deo promissione, quod semen suum multiplicandum esset sicut Stellæ Cæli, iterum sacrificavit Domino *Vaccam triennem, & Capram trimam, & Arietem annorum trium, Turturem quoque, & Columbam.* Genes. 15. 9. Quarto dum iussus sacrificare filium suum Isaacum, & ab ejus immolatione retardatus, vidit post tergum Arietem inter vespres herentem cornibus, quem assumens obtulit holocaustum pro filio. Genes. 22. 13. De singulis hinc Liturgicis actibus liceat nonnulla satis curiosa ex fontibus Sacrorum Interpretum haurire, & pio Lectori exhibere.

Circa Primum Sacrificium Oblatum ab Abrahamo post egressum de terra sua, & ingressum in terram Chanaan, ut in d. Genes. cap. 12. Vers. 7. & 8. Queritur, ubi natus sit Abraham? Ex quo patre? Quo Mundi anno? Quot uxores habuerit? Quando iussus à Deo Patriam deserere? Respondetur, Sanctum Patriarcham Abrahamum fuisse filium Thare, descendentem à Semo filio Noëmi, & quidem in decimo gradu ab ipso Noëmo, ipsum Noëmium imitatum, qui fuit decimus post Adam. Cornelius à Lapide in Genes. c. 11. Vers. 29. Torniel. ad Ann. Mundi 2026. & 2027. & Salian. ad Ann. Mundi 2039. Porro sicut omnes Interpretes concordant, ex Thare tres fuisse natos Filios,

lios, Abram, Nachor, & Aran; sed ipsum Abrahamum, etsi primo loco nominatum, tamen esse ultimum, & existisse natum minimum, tamen ex S. Augustino *quest. 25. in Genes.* discordes sunt in definiendo anno, in quo ipse Abraham natus est: alii enim volunt, eum editum anno à diluvio 292. & sic à creatione Mundi Anno 1948. ut opinatur Cornel. à Lapide in Genes. cap. 11. Vers. 26. ubi notat Noëmium obiisse, quando Abraham erat in ætate annorum 68. adeo ut ipse Abraham viderit decem suos ascendentes usque ad eundem Noëmium inclusivè, scilicet Thare patrem, Nachor Avum, Serag Proavum, Ren Avavum, Phaleg Atavum, Heber Tritavum, Sale patrem Heberi, Arphaxad patrem Sale, Sem genitorem Arphaxadi, & Noë genitorem Semi. Idemque de anno nativitatibus Abrahami reiterat ipse Cornel. à Lapide in Genes. cap. 25. Vers. 8. Nota: natus est Abraham. E contra alii sistent, Abrahami nativitatem fuisse post diluvium Anno 383. & sic Anno Mundi 2039. ut ad dictum Annum scribit Torniel. & Salianus, plures rationes adducendo, quas Lector ibidem legere poterit.

Locus autem, in quo editus est Abraham, fuit Ur Chaldaeorum; idest Civitas Chaldaæ regionis, sub Babylonia, in Arabiæ desertæ confinio, vocata Ur. Ferrarius in Lexic. Geograph. Verb. Ur; quæ vox significat ignem, & hinc est, quod dicitur 2. Esdr. 9. 7. Deus, qui elegisti Abraham, & eduxisti eum de igne Chaldaeorum, idest de eorum Civitate Ur, in qua adorabatur ignis; timentes enim populi Chaldaei, quod destructio generis humani ventura esset non per aquam, ut antea, sed per ignem; ceperunt ignem colere, ut sibi propitijs esset. Ponticell. in Genes. cap. 12. Reflex. 51. Cornel. à Lapide ibid. cap. 11. Vers. 6. subdens, quod sicut Heliopolis sic dicebatur à cultu Solis, sic Ur ab adoratione ignis; vel quia Abraham reprehendens Populum Chaldaeorum, à quo adorabatur ignis, fuerit in ignem injectus, sed miraculo à Deo præservatus; unde Ecclesia in precibus commendationis animæ agonizantium rogat Deum, eorum animas liberari à gehenna ignis, sicut liberatus fuit Abraham de Ur, id est de igne Chaldaeorum; quavis etiam pro igne Chaldaeorum intelligi possint tribulationes, & vexationes, quas ipse Abraham patiebatur ab existamquam contemptor idololatriæ, juxta verba Psal. 16. 3. *Ignis me examinasti, & non est inventa in me iniquitas.* & Psal. 65. 12. *Transivimus per ignem, & aquam;* idest per multas penalitates, & afflictiones.

Quidquid sit de hoc, certum est, Abrahamum natum, & educatum in hac urbe Chaldaica Ur, & ætatis suæ Anno trigesimo, ut volunt Tornielius, & Salian. ad Ann. Mundi 2068. accepisse sibi in Uxorem Saram, quæ sua Neptis erat, filia scilicet Arani fratris defuncti ejusdem Abrahami, & Soror Lothi; ut plene examinat, & concludit Torniel. ad Ann. Mundi 2049. num. 10. & Salian. ibidem. num. 7. & 1099. quæ quidem Sara orta erat Anno mundi prædicto 2040. idemque Abraham senior erat, & illam præcedebat annis decem. Sara sterilitate laborabat, & per annos 45. conjugii prolem non pepererat, videlicet usque ad annum 75. vitæ ipsius Abrahæ; quo tempore Deus illi apparuit, & iussit discedere de Ur Chaldaeorum patria sua, ut legitur Genes. 12. 1. his verbis: *Dixit autem Deus ad Abraham, egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo Patris tui, & veni in terram, quam monstrabo tibi; faciamque te in gentem magnam, & benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum, & erisque benedictus. Benedicam benedictibus tibi; & maledicam maledictibus tibi; atque in te benedicentur omnes cognationes terræ. Et de eadem apparitione, & jussione locutus est S. Stephanus ad Scribas De Sacrificio Missæ.*

Ad. 7. Vers. 2. in quibus verbis tria beneficia fuerunt à Deo promissa Abrahæ; primum fuit promissio possessionis terræ Chanaan; ibi: *Veni in terram, & quam monstrabo tibi.* Secundum, Ampliatio suæ posteritatis; ibi: *Faciamque te in gentem magnam.* Tertium, Redemptio totius orbis per Christum nasciturum ex ejus semine; ibi: *In te benedicentur omnes cognationes terræ;* idest in semine tuo, ut Genes. 22. 18. ibi: *Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ;* de quo sic Apostolus ad Galat. 3. 16. *Abrahæ factæ sunt repromissiones, & semini ejus: non dicitur seminibus, quasi in multis, sed quasi in uno, & semini tuo, qui est Christus.*

Itaque Abraham statim Deo obediens, assumpta Sara Uxore, ac tota familia sua, discessit ex Ur Chaldaeorum; quod cum intellexisset Thare ejus pater, & Loth ejus Nepos sequuti sunt cum cum familiis suis, & omnes pervenerunt in Haran; Urbem scilicet Mesopotamiæ penes Euphratem, dictam etiam Charan, apud quam sub Anno Mundi 2011. Marcus Crassus cum exercitu Romano fuit cæsus à Parthis, ut scribit Ptolemæus Geograph. lib. 5. cap. 18. Manserunt omnes in Haran per annum circiter, ubi supervenit & Nachor alter frater Abrahæ, forsan ob auditam infirmitatem Thare communis parentis, qui ibidem mortuus est, cum esset annorum quinque supra ducentos. Torniel. d. Ann. Mundi 2113. num. 5. & Salian. ibid. num. 1. disputantes, an Thare aliquando fuerit Idololatra. Abraham verò, Patris funere completo, & paterna cura solutus, initio anni septuagesimi sexti ætatis suæ discessit. Haran cum familia sua, & Loth nepote suo: (remanente ibidem dicto fratre Nachore) & transmissio Euphrate venit in terram Chanaan, ad civitatem Sichem, quæ & Salem dicta est Genes. 33. 18. totumque territorium illud appellatum est Sichem, & habitatoris ejus Sichemite, & posita erat Urbs prædicta penes montem Garizim, & Hebal; quæ tempore Salvatoris nuncupabatur Sichar; mons verò prædictus Ephraim; ubi cum pervenisset Abraham apparuit ei secundum Dominum, & dixit ei: *Semini tuo dabo terram hanc. Qui edificavit ibi Altare Domino, qui apparuerat ei; offerens scilicet victimas, & hostias in Sacrificium;* quod etiam reiteravit, cum tendisset ibi tabernaculum suum montem versus; & hoc est primum de Sacrificiis Abraham, de quibus mentionem facit Scriptura Sacra, & de Liturgia exercita per Abrahamum super hoc Altare meminit Torniel. ad Ann. Mundi 2114. num. 2. Salian. ibid. num. 13. Ponticell. in Genes. d. Reflex. 52. & Cornelius à Lapide Commentar. in Genes. cap. 12. Vers. 7. ubi ait: *Edificavit ibi Altare, in quo scilicet Abraham Victimam Deo obtulit in gratiarum actionem pro Chanaanæ suis posteris à Deo promissa. Utrum verò Abraham duxerit alias Uxores & quas? dicemus infra. Hæc de primo Sacrificio.*

Secundum Sacrificium est illud, quod Abraham peregit, postquam reversus est ex Egypto. Quare sciendum, quod eo anno, quo Sanctus Patriarcha pervenerat in terram Chanaan ex Haran, & fixerat suum Tabernaculum penes Bethel, facta est ibi fames magna; quæ angustiatum cum omni familia sua, descendit Abram in Egyptum, ut peregrinaretur ibi. Genes. 12. 10. Qua in regione duo sunt notanda; quæ dicta fuerunt ab Abrahamo Saræ Uxori suæ his verbis: *Novi, quod pulchra sis mulier; & quod cum viderint te Egyptii, dicituri sint, Uxor illius est; & interficient me, & te reservabunt. Dic ergo, obsecro te, quod Soror mea sis.* Genes. cap. 12. Vers. 12. Notandum primum, quomodo pulchra Sara, quæ annos sexaginta sex habebat? Forsan pulchra, quia nunquam conceperat, pepererat, lactaverat? Vel comparata feminis Egyptiis, quæ sunt cute nigerrima, capillo D 2 pilla

pillo crispo, ac brevi, simo naso, prominentibus labris, felleis oculis, carne durissima toto corpore ad servitutem nato. Certè illis temporibus sicut vita longior erat, ita pulchritudo corporis diù durabat. Notandum secundò; quomodo Abraham hortatus est Uxorem Saram, ne diceret, esse uxorem, sed Sororem. Nonne hoc erat mendacium, & manifesta falsitas? Nonne semper malum? Forsan utebatur amphibologia cum restrictione mentali? Sed nonne hanc amphibologiam, & restrictionem damnavit Innocentius Papa XI. Proposit. 27. quæ sic agebat: *Causa utendi his amphibologiis est, quoties id necessarium, aut utile est ad salutem corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis adum, itant veritatis occultatio censatur tunc expeditum.* Et Judosa. Sic igitur malum est amphibologicè loqui, etiam propter prædictos fines tam necessarios; & malum est semper malum; quomodo, id fieri potuit, & doceri ab Abrahamo?

Respondet S. August. lib. 16. de Civ. Dei. cap. 13. Uxorem tacuit, non negavit. Ex quibus verbis docetur, non esse malum aliquando tacere veritatem. Quando autem, & quomodo licitum sit tacere veritatem; est malum sit negare veritatem, inter Moralistas, & Theologos modernos exactè declarat Cardenas in *Cristi Theologic. Dissertat. 16. cap. 2.* ubi tresdecim casus ponit, in quibus licitum est, veritatem tacere, & uti verbis æquivocis, vel loqui in sensu metaphórico, quos observasse Lectorem studiosum non pigebit. Assertio autem Abrahami, ac Saræ, quod hæc esset ejus Soror, vera fuit duplici ratione. Una, quia mortuo Arano Patre Loti, & Saræ, habuerunt pro Patre ipsum Thare Avum suum, Patrem etiam Abrahami; quem propterea fratrem appellare jure poterant; & ipse dicere Saram Sororem suam. Altera, quia mos semper fuit apud Hebræos, ut filii fratrum, quos nos dicimus germanos, vocarentur ad invicem fratres; nec non nepotes respectivè dicerentur Sorores; quod advertunt Interpretes omnes Scripturæ Sacræ; inter quos Cornel. à Lapide in *Genes. cap. 20. Vers. 12.* Torriellus ad *Annua Mundi 2114. num. 7.* Salian. *ibid. num. 34.* Ponticell. in *Genes. cap. 12. Reflex. 2.* & Menochius plures cumulari in *Sororis centur. 2. cap. 71.* Latine autem loquendo, & propriis vocabulis utendo, non est ignorandum, quòd filii duorum fratrum dicuntur *Patruales*.

Filii duarum Sororum appellantur *Consobrini*. Quando autem unus est filius Fratris, & alter filius Sororis nuncupantur *Amiini*, ut observat Laurent. in *Analithæa Onomastica Verb. Amiini*; quod in gratiam studiosorum dictum sit.

Igitur Ægyptii visa Sara, eam rapuerunt, & duxerunt ad Pharaonem, Regem scilicet Ægypti; quo nomine usi sunt Monarchæ illi usque ad Ptolemæum; & ad quo deinde, & ipsi Ptolemæi vocati sunt, quemadmodum Imperatores Romani dicti sunt Cæsares post C. Julium Cæsarem Augustum; & ut differat Torriell. *d. Anno Mundi 2114. num. 7.* Porro Abrahamo fiduciam in Deo habente, qui custodit advencam, pupillum, & viduam. *Psal. 145.* Deus non reliquit Pharaonem nocere eis, & corripuit pro eis Regem. *Psal. 104. num. 14.* nam ut ait Textus Sacet: *Flagellavit Dominus Pharaonem plagis maximis, & domum ejus.* *Genes. 12. 17.* Quæ quidem flagella fuerunt secundùm Rabbinos tum fluxus feminis, quo coire impediabantur, tum sterilitatem mulierum, ac animalium. Secundùm verò Doctores sacros fuerunt infirmitates, & dolores gravissimi in persona Pharaonis, & servorum ejus, quibus illuminatus intellexit Saram esse Uxorem Abraham, & statim intactam illam dimisit; ac Abrahamum ipsum donis pluribus locupletatum justit abire; qui cum Loth & numerosa familia sua, servis, ovi-

buses, aliisque quadrupedibus reversus est in terram Chanaan, & cum pervenisset Bethel: *In loco Altaris, quod fecerat priùs, invocavit ibi nomen Domini.* *Genes. 13. 4.* scilicet litando, & holocausta offerendo in gratiarum actione pro reditu; & cum à Patruo suo se Loth separet ad jurgia vitanda inter servos, & pastores utriusque; ac iterum Dominus apparuisset Abraham, & promississet se daturum totam terram illam posteris suis, & venisset Abraham juxta convallem Mambre in Hebron; etiam ibi *Edificavit Altare Domino.* *Genes. 13. 18.* reiterans Sacrificium, victimas cremando.

Tertium Sacrificium factum per Abrahamum jussu Domini fuit completo bello contra Regem Ælamitarum, & liberato Loth nepote suo de manu ejus; cum enim Loth divisus à Patruo cum omni familia sua adhaesisset Regi Sodomorum; & contra hunc Rex Ælamitarum movisset bellum causa denegati tributi, & vicisset; non solum abstulit omnem substantiam Sodomorum, sed etiam ipsius Loth, quem pariter captivum abduxit cum tota ejus familia, ut legitur *Genes. cap. 14.* Hoc cum ad aures Abrahami pervenisset, eximio valore dispositus in bellum trecentos, decem, & octo vernaculos suos, ac irritis super exercitum Regis Ælamitarum; ac dispersit, *Reduxitque omnem substantiam.* *27. Et Loth fratrem suum (intellige Nepotem filium fratris) cum substantia illius, mulieres quoque, & populum.* *Genes. 14. 16.* Hac habita victoria apparuit Dominus Abrahamo de nocte, & ait illi; *Suscipe calum, & numeras stellas, si poteris: Et dixit ei, Sic erit semen tuum. Credidit Abraham Deo, & reputatum est illi ad justitiam.* *Genes. 15. 5.* Deinde præcepit ei Dominus: *Sume mibi vaccam triennem, & capram trinam; & arietem annorum trium; turturum quoque, ac columbam; qui tollens unversam hæc obtulit Sacrificium, easdem victimas maculando, & cremando super Altare, ut antea erecto; siquidem, Divisit ea per medium, & utraque partes contra se alvrisecus posuit; aves autem non divisit. Descenderuntque volucres super cadavera; & abiebat eas Abraham.* *Genes. 15. Vers. 9. & 10.*

Tale fuit Liturgicum opus tertio loco factum Videamus, quale mysterium in se contineret. *Vaccæ triennis* indomitâ significabat primam generationem Hebræorum, eorumque libertatem in Ægypto tempore Joseph; tunc enim liberè, & laute, instar Juvencæ pascebantur Hebræi opibus Ægypti. *Capra trima* figurabat secundam generationem eorundem, quam post Josephum instar Capræ Ægyptii mulgere ceperunt, ditantes se operis, & servitute Hebræorum. *Aries durus*, & cornutus innuebat tertiam generationem ipsorum numerosissimam, & fortissimam; ac proinde oppressam durissima servitute ab Ægyptiis, Moysè nascente. *Due Aves* non divise, uti cætera, sed integræ in Sacrificium oblate, prenuntiabant, quòd post quadringentos annos Hebræi liberè, & integri essent evoluturi ex Ægypto, ut Deum colerent tum in deserto, tum in Chanaan. *Turtur* autem gemebanda innuit 40. annos luctus in peregrinatione per desertum. *Columba foetilis* demonstrat tempus Josue, quo Hebræi latè, ac placidè habitarent in terra promissa. *Divesis quadrupedum* erat Symbolum diversarum afflictionum Hebræorum in Ægypto, earum verò finis aves integræ. *Volucrum volatus* ad cadavera erat signum *Og*; seu, *Amalec*, & hostium aliorum invadentium in deserto. *Abraham abiegit volucres ostendebat providentiam Dei.* Hebræos protegentis ob merita Abraham. Ita ex doctrina SS. Patrum Cornel. à Lapide in *Genes. d. cap. 15. Vers. 9.* ubi alios sensus explicat prædictarum Victimarum, & Sacrificii Abraham, Tropologicè, Mythicè, & Allegoricè, quos Lector scrutari poterit;

valde

valde enim deservunt pro moralitate, atque sermonibus Pastoralibus ad populum; & concinunt, quæ de isdem sensibus scribit Torriell. ad *Ann. Mundi 2118. num. 15.* & Salian. ad *Annua Mundi 2119. num. 16.*

Quartum tandem Sacrificium Abrahamiticum est illud, quod litavit Sanctus Patriarcha in monte nuncupato, *Dominus vidabit*, post ei junctam, deinde revocatum filii Isaci immolationem; siquidem levavit Abraham oculos suos, viditque post coram Arietem inter vespes herentem cornibus, quem assumens obtulit holocaustum pro filio. *Gen. 22. 13.* Circa quod Sacrificium notanda sunt quatuor, quæ præcesserunt. *U-* *nus*, quod ad suasionem Saræ sterilis, & spe habendæ prolii destitute, Abraham copulavit sibi ancillam suam Ægyptiam Agar, ex qua genuit Ismaelem, & tunc erat in ætate annorum sex, & octoginta, ut legitur in *Genes. cap. 16.* Alterum, quòd cum pervenisset Abraham ad annos nonaginta novem, reiteratis ei à Domino promissionibus super amplitudine, excellentia, ac felicitate posteritatis suæ; fuit illi data in præceptum Circumcisio his verbis: *Circumcidetur ex vobis omne masculinum; & circumcidetur carnem præputii vestri, ut sit in signum fœderis inter me, & vos. Infans octo dierum circumcidetur in vobis, ut latius in Genes. cap. 17. Vers. 10. & 11.* Hoc præceptum extenditur etiam ad servos vernaculos, & emptorios; quod statim adimplevit in se Abraham, ac etiam in puero Ismaele annos tresdecim habente, ac in famulis suis quibuscumque. *Tertium*, quòd pluit ignis de Cælo super Sodomam, & Gomorrhæam, deducto priùs inde per Angelum Loth, uxorem ejus, ac familiam omnem; ipsaque Uxor, qua respexit retrò, conversa fuit in statum Salis; quare duæ filie Loth dubitantes se remanuras absque marito, ac prole ob destructione Sodomorum, & Gomorrhæorum, inebriaverunt eorum Patrem, & cum eo carnaliter se commiscerent conceperunt, atque pepererunt, una *Mohabum* auctorem gentis Mohabite; alia *Ammonem* patrem Ammonitarum. *Genes. cap. 19.* Quartum, quòd Deus benedixit Saræ, quæ nonagenaria concepit ex Abrahamo centenaria; & peperit ei puerum Isaacum, quem octavo die circumcimum, anno quinto ablatus, & in ætate annorum vigintiquinque constitutum jussit Deus sibi sacrificari pro comprobanda fide, & obedientia Abraham, qui devenerat ad actum Sacrificii ejusdem, sed ab Angelo impeditus immolavit pro filio Arietem, ut dictum est supra, & iterum promissiones à Deo recepit de propagatione posteritatis suæ, quæ ex Isaac erat proventura ad instar Cæli, & ex ea Christus Dominus Rex Regum, & Dominus Dominantium; cuius Imperium sempiternum; & de præmissis omnibus *Genes. cap. 21.*

Hic autem, attento præcepto Circumcisionis juncto Patriarchæ Abraham. liceat percurrere aliquas difficultates à Theologis Scholasticis agitata. Prima est: *Utrum Circumcisio in lege scripta fuerit verum Sacramentum, pro delendo peccato originali; vel tantummodo fuerit signum quoddam corporale distinctionum solum carnaliter populi Judaici à cæteris nationibus?*

Et prima facie videtur dicendum non fuisse Sacramentum, sed tantummodo signum distinctivum. Prmo ex doctrina Divi Pauli ad *Roman. 3. Vers. 1.* ubi ait: *Quid ergo amplius Judæo est? aut que utilitas Circumcisionis? Et in Epist. 1. ad Cor. cap. 7. Vers. 19.* *Circumcisio nihil est.* Secundò, ex eodem Apostolo in *Epist. ad Galatas cap. 4. Vers. 10.* ubi ait illos: *Quomodo iterum convertimini ad infirma, & egena elementa, quibus iterum servite vultis? Ergo Circumcisio erat infirma, & egena.* Tertio, quia ex eodem Divo Paulo Sacramenta legis antiquæ erant umbra futurorum; corpus autem De Sacrificio Missæ.

Christi. *Ad Coloss. cap. 2. Vers. 16.* Sed umbra nihil in se continet; virtus autem est in corpore. Ergo Circumcisio nullam virtutem Sacramentalem continet.

Quartò, Ex Concilio Florentino *sess. ult. ad Armen. in Deer. fidei* ubi sic: *Nova legis Sacramenta multum differunt à Sacramentis legis antiquæ: hæc enim non causant gratiam, sed solum per Passionem Christi dandam figurant; nostra verò continent gratiam, & dignè suscipientibus eam conferunt.*

Quintò, Si Circumcisio sui flet verum, & proprium Sacramentum contra Originale peccatum, prætermissa non fuisset cum tanta negligentia à Judæis reverentibus ex Ægypto, & perambulantibus in deserto per annos 40. ut legitur in *lib. Josue cap. 5.*

Sextò, S. Justinus Martyr in *Dialog. cum Tryphone* sic ait: *Abraham cum nondum esset circumcisus, propter fidem, qua Deo credit, justificatus est, & benedictionem accepit. Circumcisionem verò accepit, non ad justificationem, sed tantummodò in signum.* Ergo Circumcisio non fuit Sacramentum deletivum culpæ originalis, sed merum signum distinctivum Hebræorum.

Contrarium tamen est verius juxta doctrinam Scoti in *4. dist. 1. quest. 6.* & S. Thom. *part. 3. quest. 70. art. 1. in responsione ad quartum*, quos sequuntur S. Bonaventura, Alensis, & Scotistæ, ut affirmant Magistrus in *4. sent. disp. num. 9.* & Eminen. Card. de Lauræa, De *Sacramentis in genere disp. 5. num. 5.* Probationes sunt:

Primo ex *Genes. cap. 17. Vers. 14.* ubi dicitur: *Masculus, cujus præputii caro circumcisit non fuerit, delebitur anima ejus de populo.* Ergo circumcisio erat ad delendum peccatum originale, ratione cujus anima pueri periret, nisi ipse esset circumcisus.

Secundò: Ex *cap. Major. 3. De Baptismo*, ubi Innocentius Papa Tertius, expressè dicit, quòd originalis culpa remittebatur per Circumcisionis mysterium; & periculum damnationis vitabatur. Ergo erat non solum signum distinctivum; sed etiam Sacramentum.

Tertio ex Ven. Beda super illud *Luc. 2. Postquam consummati sunt dies octo, &c.* ubi hæc scriptis: *Idem salutaris Crucis auxilium Circumcisio in lege agebat, quod Baptismus tempore gratiæ agere consuevit.* Et S. Bernardus *Serm. 2. de assumpt. ait: Sola aqua lavat hæc maculam, quam priùs rasti petra Circumcisionis.* Idem docent S. Augustinus, S. Gregorius Magnus, S. Cyprianus, & alii apud eundem Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 5. art. 1.*

Quartò: Sic. Nullo tempore Deus reliquit genus humanum absque remedio necessario ad salutem. Ergo cum dederit in lege Circumcisionem pro parvulis, sequitur fuisse Sacramentum deletivum culpæ originalis. Ita concludit Eminen. de Lauræa *d. art. 1. n. 5.* & ante eum Durand. in *4. dist. prima quest. 5. num. 9.* & *ibid. proposit. 15.* & post omnes Magistrus in *4. dist. 1. n. 68.* & *seqq.*

Næque obstant adducta pro contraria opinione. Non *Primum*, quia Apostolus tum ad Romanos, tum ad Corinthios loquitur de Circumcisione post publicatum Evangelium, quo tempore facta erat inutilis; secus autem antea; tunc enim erat Sacramentum necessarium ad delendum originale. Non *Secundum*; nam etiam ad Galatas Apostolus ita scribebat, reprehendens illos, qui etiam post baptismum susceptum volebant ritus Mosaicis servare, quos vocat *infirma, & egena elementa.* Neque obstat *Tertium*; siquidem, est Circumcisio appellata sit umbra futurorum Sacramentorum, non sequitur quòd & ipsa non fuerit Sacramentum. Non *Quartum*; nam ex Scoto in *4. dist. 1. Quest. 6. I. respondet Emin. Card. de Lauræa*, Verba illa Concilii Florentini intelligi de Sacramentis Mosaicis legis sic improprie dictis; excepta Circumcisione instituta tunc ad delendam culpam originale; quæ propterea gratiam verè caulabat, & dictam culpam

delebat. Non *Quintum*, quia omissio Circumcisionis per defectum ex incredulitate, & duritia cordis Hebræorum processit, etsi esset necessaria ad salutem, ut demonstrat Abulens. in *Jor. cap. 5. Non Sextum*; ea ratione, quia S. Justinus Martyr loquebatur de Circumcisione individuali Abrahæ, qui non fuit justificatus per illam; cum multo ante obtinisset justificationem per Sacramentum legis naturæ, quod erat protestatio fidei, quæ erat expurgata à culpa originali; idcirco subdit Scotus in *4. disp. 1. q. 6. M. quod* Abraham, quando seipsum circumcidit, potuit per modum meriti habere augmentum gratiæ. Concludunt ergo Theologi, Circumcisionem fuisse non tantum signum discretivum populi Judaici, sed etiam Sacramentum delens culpam originalem, & concedens gratiam justificantem.

36. Secunda difficultas est: Est, quod Circumcisio fuerit Sacramentum ad defendendum originale peccatum in masculis, quomodo ipsa illud delebat in feminis? Respondent communiter Sancti Patres, ac Theologi, quod femina justificabatur, & ab originali culpa liberabatur non per Circumcisionis Sacramentum; sed per Sacramentum à Deo institutum in lege naturæ ad originale maculam tollendam: quod quidem Sacramentum erat externa protestatio fidei in venturum Messiam, eliciendum vel ab adultis, vel parvulis applicandum à parentibus; ut fasè differit Emin. Card. de Lauræa de *Sacrament. in genere disp. 4. art. 2. & 3. Et novissimè* Maffius in *4. sent. d. disp. 1. quest. 2. art. 1. Hanc autem explicitam fidei protestationem Deus voluit perdurare pro salute, & justificatione seminarum, quæ non erant capaces Circumcisionis; quod probat Hugo de S. Vidore lib. 1. de *Sacramentis part. 10. ubi ita scribit: Porro femine in populo Circumcisionis sola fide salvabantur, & oblationibus, aliisque ceremoniis puritate, ipsam quoque circumcisionem fidei suscipientes, & in eis, qui carnem illam susceperunt, venerant participantes. Et idem latius explicat part. 15. cap. 6. & sequitur ipse Emin. Card. de Lauræa d. disp. 5. num. 15.**

37. Tertia est difficultas: Quare voluerit Deus præcipere Circumcisionem, & præputii ablationem, potius quam ordinare aliquid aliud signum discretivum, quo possent caracterizari etiam femine? Respondent DD. sic fuisse Divinum beneplacitum. Ceterum multæ sunt congruentiæ circa præputii Circumcisionem Judaico populo tunc inunctam.

38. I. Quia Adam primò inobedientiæ suæ effectum, & carnis rebellionem sensit in ea corporis parte. II. Quia in eo membro generantur homines, & inde inficiuntur originali culpa. III. Quia sicut in eodem membro est delectatio, ex qua insurgit originale peccatum, sic in eodem esset mortificatio. IV. Quia, ut ait Apostolus, *per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, conveniens fuit, ut ipse homo magis læderetur, & sentiret dolorem. V. Ut clarè innotesceret pactum à Deo susceptum cum Abrahamo, ex ejus scilicet femine nasciturum Christum. VI. tandem in odium obsecni cultus Ægyptiorum, qui venerabantur Simulacrum membri virilis ex Diodor. *Siculo lib. 1. ejus indignitatis Historiæ faciunt auctorem hîdem uxorem Ohridis, & habetur mentio in 2. Paralipomenon cap. 15. Vers. 16. apud S. Thom. 1. 2. quest. 102. art. 5. ad primum. Cornel. à Lapid. in *Genes. cap. 17. Vers. 11. & alij, quos citat Emin. Card. de Lauræa de *Sacram. in genere disp. 5. num. 64.****

39. Quarta difficultas est (ut ad Sacrificium Abrahæ revertamur) an fuerit major virtus ipsius Abrahæ in immolando filio suo Isaac, vel ejusdem Isaaci permissis, sic immolari? Pro majoritate virtutis Filii faciunt.

Primò, quia majoris fortitudinis est, mortem pro Deo subire, quam tam aliis inferre; fortiores enim

sunt Martyres militibus. Isaac autem verè fuit Martyr, quia pro actu virtutis, scilicet ut obediret Deo, certæ morti se obtulit; esto fuerit ab ea liberatus, sicut Daniel, & S. Joannes Evangelista liberati fuerunt.

Secundò, nam dolor Abrahæ stabat tantum in animo; at ille Isaac, & animum, & corpus attingebat.

Tertiò, ex eo quia jacula prævia animis ferunt; ipse autem Abraham jam per tres dies intellexerat Dei voluntatem, & se illi conformaverat; sed Isaac ex improvviso denuntiata fuit mors à Patre; & sic fuit ipsi Isaac majoris terroris ex doctrina Philosophi lib. 3. *Ethic. quest. 8.*

Quartò, quia Isaac erat juvenis 25. annorum, sperans vivere saltem centum annos, & habere prolem, ac familiam, delectationes, & solatia, quibus omnibus renuntiavit, ut Deo obediret. E contra Abraham erat senex annorum 125. Mors autem est tollerabilior senibus, quam juvenibus.

E contra, quod major fuerit virtus ipsius Abrahæ in hoc certamine, deducere possumus ex sequentibus.

Primò, quia Abraham plus diligebat vitam filii sui Isaac, quam suam propriam; præputi quæ erat unigenitus ex dilectissima uxore; erat amantissimus, & obsequentissimus; procreatus à patre Senex, & in quo omnes promissiones à Deo factæ nitebantur.

Secundò, quia Abraham per totum titulum excruciatum est, mente revolvens futuram filii immolationem, & occisionem.

Tertiò, quia idem Abraham passus est tentationes maximas à diabolo circa fidem, ita ut verteret in dubium, an verè Deus hoc opus fibi præcipisset? idèd ait Apostolus ad Hebr. 11. *Vers. 17. Fide Abraham obtulit primogenitum suum Isaac, cum tentaretur.*

Quartò, quia dolor Isaac unigeniti, & quasi in puncto temporis cessasset, si immolatus fuisset; sed dolor Abrahæ futurus erat perennis tum in occisione filii; tum in eo membratim concidendo sacrificiali ritu, totumque cremando, & in cineres redigendo; & perpetua memoria recordando, se talem filium jugulasse, ac perdidisse. Quare S. Joannes Chrysostr. *Homil. 48. in Genes. exclamavit: O Religiosam animam! O fortem mentem! O ingens robur animi! O rationem, omnem humane nature afflictam vincantem! Et nescius hanc difficultatem decedere subdit: Utum admirer, fortunè spiritum Patriarchæ, an tam constantem pueri obedientiam, quod neque reluctatus est, nec factum egrè tulit; sed cessit, & obtemperavit tui; que à patre se habuit; & sicut agnus cum silentio super Altare decubuit, expectans Patris dexteram.*

Utique heroica fuit obedientia tum geniti, tum genitoris; cui, tradit DD. fuisse tunc revelatam passionem, & mortem futuram Redemptoris nostris ob redemptionem omnium gentium, & de illa exultavit Abraham juxta verba ejusdem Redemptoris *Joan. cap. 8. Vers. 56. Abraham pater vester exultavit, ut videret diem meum. Vidit, & gressus est. Fuit enim iusto illius Sacrificii obedientiam divinæ charitatis, qua Pater celestis dignatus est tradere mortui Unigenitum Filium suum; ut piè differat S. Augustinus in *Serm. 71. de tempore his verbis: Videtis Deum cum hominibus magna pietate certantem: Abraham mortalem filium non moriturum obtulit Deo, & Deus immortallem Filium pro hominibus tradidit morti. Possit tamen de beato Isaac, & de illo Ariste se intelligi, ut in B. Isaac significata sit Divinitas, in Ariste Humanitas Christi; & quia in passione non Divinitas crucifixa creditur, idèd non Isaac, sed Ariste immolatur. Et de his latius Tornell. in *Annal. ad Annum Mundi 2163. & novissimè Mendezius in *Theolog. Catecheticæ tom. 1. lib. 6. cap. 8. n. 17.****

Ut autem concludamus præsentem decisionem de Sacrificii Abrahæ cum ejus vita, ac morte; notetur

tur hic omnes dies vitæ ipsius; quandoquidem Sanctus Patriarcha Abraham anno ætatis suæ 75. ex Chaldaea à Deo evocatus, profectus est in Haran. Anno ætatis suæ 87. duxit Agar, & anno 86. natus est ei Ismael. Anno 99. fuit circumcisus; eodemque anno igne coelesti cremata est Sodoma. Anno 100. nascitur ei Isaac; & anno 105. ablaclatur; Ismael verò è domo ejicitur Anno 125. Isaac jubetur immolari. Anno 137. moritur Thare ipse Abraham pater; & anno 137. defuncta est Sara. Anno 140. dat Rebecca uxorem Isaac ipse Abraham, qui Ceturam tertiam Uxorem accepit, quæ peperit ei sex filios, ut legitur in *Genes. cap. 25. Vers. 1. Anno 160. ætatis ejusdem Abrahæ nati sunt ei Nepotes Jacob, & Esau ex filio suo Isaac. Anno tandem 175. moritur Abraham in senectute bona, ac plenus dierum; & sepultus est apud Saram uxorem suam; & congregatus est ad populum suum, ait *Genes. 25. 8. idèd ivit ad limbum Sanctorum Patrum anima ejus, locum scilicet subterraneum, sed altoerem Inferno, ac Purgatorio, ubi anime aliorum Sanctorum detinebantur extra omnem penam, expectantes liberationem à venturo Messia, cum quo ascenderent ad gloriam; & hic locus deinceps dicitur est Sinus Abrahæ, eò quia ipse fuerit Pater multarum gentium, ut ait S. Augustinus. *De Anima; & ejus Orig. lib. 4. cap. 16. & in hunc locum portatus fuit mendicus Lazarus ab Angelis, ut legitur in *Evang. Luc. cap. 16. Vers. 22. ubi Lyranus ait: In sinum Abrahæ, idèd in Limbum SS. Patrum, ubi descendeant iusti morientes, antequam impedimentum generale gloriæ per Christi passionem esset amotum.****

Sed dicit aliquis: Si sinus Abrahæ est Limbus locus subterraneus, quomodo canit Ecclesia de S. Martino, *Martinus Abrahæ sinu latus excipitur?* Et quomodo in exequiis defunctorum orat dicens ad animam defuncti, & in sinum Abrahæ Angeli deducant te? Respondetur, quod in prædictis verbis pro sinu Abrahæ non intelligitur Limbus locus subterraneus, sed Cælum, locus quietis æternæ; idcirco de Sancto Martino subditur in eadem Antiphona: *Cælum dredi: ingrediatur, hymnis celestibus honoratur. Et in prædicta oratione pro defunctis dicit Ecclesia: Subvenite Sancti Dei, occurrite Angeli Domini suscipientes animam ejus, offerentes eam in conspectu Altissimi: Ita ex S. Augustino lib. 9. *Confession. cap. 3. exponit Eminen. Card. de Lauræa in tractatu de Incarnatione disp. 24. num. 40.**

DECISIO XVIII. ARGUMENTUM.

De Sacrificio Melchisedech Regis Salem; & de his, quæ ejus personam, dignitatem, & figuram concernunt, disputationes plurimæ, non injudicandæ.

SUMMARIUM.

1. Melchisedech Sacrificium obtulit Panis, & Vini in gratiarum actionem, dum Abraham reverteretur cum victoria de pugna contra quinque Reges.

2. Melchisedech quisnam fuerit? & quomodo dicitur fuisse sine patre, & sine matre? opiniones quatuor.

3. Melchisedech fuit purus homo Chameus, & Chanaanæus, Rex Salem, adorans verum Deum; atque Sacerdos Altissimi. Et num. 4.

4. Salem Urbs an fuerit Sichem, vel Jerusalem? Melchisedech Rex, & Sacerdos.

5. Decime solvebantur Sacerdotibus, etiam à gentilibus de bello reverentibus.

6. Melchisedech quomodo factus Sacerdos? De Sacrificio Missæ.

- 9 Melchisedech Sacrificasse panem, & vinum est de fide.
- 10 Hæreticorum objecta contra Sacrificium Melchisedech.
- 11 Benedicere possunt etiam illi, qui non sunt Sacerdotes.
- 12 Melchisedech figuravit Christum venturum quatuordecim signis.
- 13 Panis, & Vinum offerebatur etiam in lege Moisaica; sed vel simul cum Victimis; vel panis separatus à vino, ad differentiam Sacrificii Melchisedech.

Inter cætera Sacrificia legis naturæ, de quibus adhuc egimus, præcipuum locum tenet illud, quod obtulit Melchisedech Rex Salem. Hic enim, cum audisset, devictos fuisse ab Abraham Reges illos, de quibus in captivitate reductus erat Loth, totaque ejus familia, occurrens eidem Abrahamo revertenti de prælio cum victoria, congratulatus est cum eo; & statim litavit Hostiam pacificam pro gratiarum actione ad Deum; Panem scilicet, & Vinum; ut narrat Scriptura Sacra in *Genes. cap. 14. Vers. 18. his verbis: At verò Melchisedech Rex Salem profertur panem, & vinum, erat enim Sacerdos Dei Altissimi, benedixit ei, & ait: Benedixit Abraham Deo excelso, qui creavit Cælum, & Terram. Et benedixit Deus excelsus, quo protegente hostes in manibus tuis sunt. Et dedit ei (Abraham) decimas ex omnibus.*

Quapropter occasione hujus Sacrificii quatuor sunt breviter examinanda.

- 1. Quis fuerit Melchisedech?
- 2. An verè fuerit Rex, & Sacerdos?
- 3. An occurrens Abrahæ verè obtulerit Sacrificium panis, ac vini?
- 4. In quibus fuerit figura Christi Redemptoris Nostri?

Quò ad Primum: Non videtur facilis responsio, attentis verbis Apostoli, ad Hebræos cap. 7. *Vers. 1. Hic enim Melchisedech Rex Salem, Sacerdos Dei summi, qui obviavit Abrahæ, regresso à cade Regum, & benedixit ei; cui & decimas omnium dicitur Abraham; primum quidem, qui interpretatur Rex justitiæ, deinde autem Rex Salem; quod est Rex pacis, sine patre, sine matre. Et benedictio, neque initium dierum, neque finem vitæ habens. Si enim Melchisedech fuit sine Patre, & sine Matre, atque sine genealogia, quomodo scire possumus, quoniam fuerit? Hinc apud Sacros Interpretes quatuor habentur opiniones de persona Melchisedech. Una fuit hæreticorum Melchisedechianorum, qui opinati sunt, fuisse Spiritum Sanctum, à quo assumpto corpore humano, factus sit occursus prædictus Abrahæ revertenti de prælio. Sed hæc hæresis est, ut advertit S. Hieronym. *Epist. 126. ad Euzarium. Suarez de Incarnatione disp. 46. sect. 4. Eminen. Card. Baronius ad Annum 196. num. 12. Et de Lauræa eod. tract. de incarnat. disp. 22. num. 70. Novissimè Sebastian. Salles in tractatu de S. Inquisitione tom. 2. lib. 3. Regul. 227. num. 308. Opinio secunda fuit Origenis, ac Didymi, qui dixerunt, Melchisedech fuisse Angelum de Cælo in humana figura apparentem, ut refert Cornel. à Lapide in *Genes. d. cap. 14. Vers. 18. Sed hæc quoque est erronea. Tertia est Abulensis, Lyrani, Lippomani, Ruperti, & aliorum, quos citat, & sequitur Suarez d. disp. 46. sect. 4. S. Altorum verò, asserentium, Melchisedech fuisse ipsum Sem primogenitum Noe, & nonum Avum ipsius Abrahæ; & hi DD. se fundant in traditione Hebræorum, ac Samaritanorum, & confirmantur in hac assertione ex eo, quia omnes Annalistsæ astruunt, quòd Sem vivebat tempore Abrahæ; ut videri potest apud Tornellum apud Annum Mundi 2118. num. 8. & Sallianum *ibid. num. 18. Imò Sem supervixit Abrahæ annos 35. ut notat Cornel. à Lapide, in *Genes. cap. 25.*****